

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ (ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ),
Α΄ ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

Στην Α΄ Ημερησίου Λυκείου διδάσκεται το μάθημα της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας και Γραμματείας, ως μάθημα Γενικής Παιδείας, επί πέντε (5) ώρες την εβδομάδα ενώ στην Α΄ Εσπερινού Λυκείου διδάσκεται επί δύο (2) ώρες την εβδομάδα. Η εξεταστέα ύλη για το εν λόγω μάθημα, σύμφωνα με την Πράξη 43/3-9-2020 του Δ.Σ. του ΙΕΠ, προτάθηκε να έχει ως εξής:

**ΕΞΕΤΑΣΤΕΑ ΥΛΗ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ Α΄ ΤΑΞΗΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ**

Για τη διδασκαλία του μαθήματος της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας και Γραμματείας στην Α΄ τάξη του Ημερήσιου Γενικού Λυκείου, αξιοποιούνται:

- Το εγχειρίδιο της Α΄ Λυκείου: Κ. Διαλησμάς, Α. Δρουκόπουλους, Ε. Κουτρομπέλης, Γ. Χρυσάφης, *Αρχαίοι Έλληνες Ιστοριογράφοι (Ξενοφών, Θουκυδίδης)*, ΙΤΥΕ «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ»
- Το Βιβλίο Μαθητή: *Αρχαίοι Έλληνες Ιστοριογράφοι: Κείμενα με παράλληλες μεταφράσεις* (διαθέσιμο και: <http://ebooks.edu.gr/new/books-pdf.php?course=DSGL-A108>).

Ως βιβλία αναφοράς προτείνονται:

- Μ. Οικονόμου, *Γραμματική της Αρχαίας Ελληνικής* (Γυμνασίου-Λυκείου), ΙΤΥΕ «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ»
- Α.Β. Μουμτζάκης, *Συντακτικό της Αρχαίας Ελληνικής* (Α΄, Β΄, Γ΄ Λυκείου) (διαθέσιμο και: http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/pdf/8547/2486/22-0031-02_Syntaktiko-tis-Archaias-Ellinikis_A-B-G-Lykeiou/)
- Π. Μπίλλα, *Συντακτικό Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας* (Α΄, Β΄, Γ΄ Γυμνασίου), (έχει διανεμηθεί στο Γυμνάσιο)

- Χ. Συμεωνίδης, Γ. Ξενής κ.ά., *Λεξικό Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας* (Α΄, Β΄, Γ΄ Γυμνασίου), (έχει διανεμηθεί στο Γυμνάσιο).

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΗ: Η διδασκαλία να ξεκινήσει από το κείμενο του Θουκυδίδη και να ακολουθήσει το κείμενο του Ξενοφώντα, για να υπάρχει ιστορική συνέχεια, ώστε να γίνονται κατανοητά τα γεγονότα από τους μαθητές και τις μαθήτριες.

Ως **εξεταστέα ύλη** ορίζεται η παρακάτω από το εγχειρίδιο: Κ. Διαλησμάς, Α. Δρουκόπουλος, Ε. Κουτρομπέλης, Γ. Χρυσάφης, *Αρχαίοι Έλληνες Ιστοριογράφοι (Ξενοφών, Θουκυδίδης)*.

1. Εισαγωγή

α) Κεφάλαιο Β΄: *Θουκυδίδης Ολόρου Αλιμούσιος* (1. Η ζωή του - 2. Το έργο του. Ενδιαφέροντα και ιδέες - Μέθοδος - Η δομή του έργου. Ο χρόνος της σύνθεσής του - Γλώσσα και ύφος)

β) Κεφάλαιο Γ΄: *Ξενοφών Γρύλλου Ερχιεύς* (1. Η ζωή του - 2. Το έργο του. Ενδιαφέροντα και ιδέες).

2. Κείμενα

α) *Θουκυδίδης, Ιστορίαι*, Βιβλίο 3^ο, με βασικό θεματικό πυρήνα:

Ισχύς και δίκαιο, η «ηθική» του πολέμου

ΕΝΟΤΗΤΕΣ
Κεφάλαιο 70 (μόνο από μετάφραση)
Κεφάλαιο 71-73
Κεφάλαιο 74
Κεφάλαιο 75
Κεφάλαιο 78 (μόνο από μετάφραση)
Κεφάλαιο 81
Κεφάλαιο 82-83 (μόνο από μετάφραση)

β) *Ξενοφών, Ελληνικά*, Βιβλίο 2^ο, με βασικό θεματικό πυρήνα:

Στρατιωτική υπεροχή και πολιτική κυριαρχία

ΕΝΟΤΗΤΕΣ
Κεφάλαιο 1. § 16-32 (μόνο από μετάφραση)
Κεφάλαιο 2. § 1-4
Κεφάλαιο 2. § 16-23
Κεφάλαιο 3. § 11-16 (μόνο από μετάφραση)
Κεφάλαιο 3. § 50-56
Κεφάλαιο 4. § 1-17 (μόνο από μετάφραση)
Κεφάλαιο 4. § 18-23

Στην Α΄ Λυκείου οι μαθητές και οι μαθήτριες θα προσεγγίσουν και θα εμβαθύνουν, στο πλαίσιο της δομολειτουργικής προσέγγισης των πρωτότυπων κειμένων και σε άμεσο συσχετισμό με αυτά (κειμενοκεντρική προσέγγιση), στα εξής γραμματικά και συντακτικά φαινόμενα:

Α) Γραμματικά φαινόμενα

- Φωνηεντόληκτα ουσιαστικά Γ κλίσης (μονόθεμα)
- Φωνηεντόληκτα ουσιαστικά Γ κλίσης (διπλόθεμα)
- Υγρόληκτα ουσιαστικά Γ κλίσης (διπλόθεμα)

- Ανώμαλα ουσιαστικά
- Επίθετα Γ κλίσης (φωνηεντόληκτα, αφωνόληκτα και ενρινόληκτα). Κλίση μετοχών
- Ανώμαλα παραθετικά επιθέτων και επιρρημάτων
- Αντωνυμίες κτητικές
- Κλίση συνηρημένων ρημάτων σε -άω, -έω και -όω. Σχηματισμός των άλλων χρόνων
- Αόριστος Β
- Παθητικός Μέλλοντα Α και Παθητικός Αόριστος Α
- Ρήματα υγρόληκτα και ενρινόληκτα. Σχηματισμός Μέλλοντα και Αορίστου
- Σχηματισμός Μέλλοντα των σε -ίζω ρημάτων
- Σχηματισμός συντελικών χρόνων αφωνόληκτων ρημάτων.

Β) Συντακτικά φαινόμενα

- Κατηγορούμενο. Γενική κατηγορηματική. Επιρρηματικό και προληπτικό κατηγορούμενο
- Αντικείμενο άμεσο και έμμεσο. Σύστοιχο αντικείμενο. Κατηγορούμενο του αντικειμένου
- Απαρέμφατο έναρθρο και άναρθρο. Απρόσωπη σύνταξη
- Μετοχές: κατηγορηματική και επιρρηματική. Συνημμένη και απόλυτη
- Β όρος σύγκρισης
- Ομοιόπτωτοι - ετερόπτωτοι ονοματικοί προσδιορισμοί
- Επιρρηματικοί προσδιορισμοί (εμπρόθετοι, πλάγιες πτώσεις)
- Παρατακτική - Υποτακτική σύνδεση
- Δευτερεύουσες ονοματικές προτάσεις (είδος, εκφορά, λειτουργία)
- Δευτερεύουσες επιρρηματικές προτάσεις (είδος)
- Υποθετικοί λόγοι (εντοπισμός υπόθεσης - απόδοσης).